

Witkowo

W cieniu skrzydeł

2/P/20

Legenda

- budynek
- pomnik, obelisk
- tablica
- inny obiekt

Źródło mapy: ©autorzy OpenStreetMap

Dł. trasy: ok 3,5 km
Liczba PK: 28

Aktualność mapy:
marzec 2020
Wersja 1.0

Na planie Witkowa zaznaczono różne miejsca i obiekty będące punktami kontrolnymi (PK). Do każdego z nich zadano pytanie. Odpowiedzi na pytania, jako potwierdzenie przebycia trasy, należy dostarczyć do organizatora.

www.trepklub.waw.pl

Pierwsze wzmianki o osadzie położonej wśród lasów Puszczy Mąkowskiej pochodzą z XII w. Nazwę Witkowa wspomniano w dokumencie z 1363 r. i dotyczyło pochodzącego z Witkowa Marcina, plebana w Tulcach. W XV w. przybył do Witkowa Wincenty Kot (wyszkolony w Akademii Krakowskiej) osiągnął godność arcybiskupa gnieźnieńskiego i prymasa Polski. Prawa miejskie Witkowo uzyskało w 1676 r., a w 1684 przywilej organizowania jarmarku. Ponownie lokację dokonał król Stanisław August Poniatowski w 1782 r. W latach 1793-1807 Ziemię Witkowską przejęły władze pruskie, a w 1807-1812 należały do Księstwa Warszawskiego. Jednak już w 1815 r. tereny te ponownie wróciły pod panowanie pruskie jako część Wielkiego Księstwa Poznańskiego. Wielki pożar w 1817 r. zniszczył znaczną część miasta. Aż do 1847 r. trwała odbudowa miasta będącego we władaniu rodziny Wołowiczów. W czasie powstania styczniowego w 1863-64 miasto było zapleczem powstańców, w którym znajdował się magazyn broni. Mieszkańcy Witkowa znani byli ze swojego patriotyzmu i aktywnie uczestniczyli w działaniach niepodległościowych: po I rozbiorze Polski, w insurekcji kościuszkowskiej (1794), w wojnach napoleońskich (1807-1815) i powstaniach: listopadowym (1830), styczniowym (1863), wielkopolskim (1918). W 1887 r. powołano powiat witkowski, który istniał do 1927 r. Do powiatu włączono także miasta: Czarniejewo, Mielżyn i Powidz. Witkowo odzyskało niepodległość w 1918 r. Przywrócono urzędowy język polski, polskie nazwy miejscowości, a także własną powiatową walutę (markę). II wojna światowa przyniosła dużo zniszczeń w zabudowie, a część mieszkańców wysiedlono do Generalnej Guberni lub trafiła do obozów koncentracyjnych. Wielu mieszkańców działało w ruchu oporu. Wśród nich był m.in.: Adam Borys – dowódca oddziału AK „Parasol”, organizator i wykonawca zamachu na Kutscherę (1944) w Warszawie; Józef Skowron – członek załogi 300 Dywizjonu Bombowego im. Ziemi Mazowieckiej, który uczestniczył w lotach bojowych nad miastami niemieckimi i terenami francuskimi. Hitlerowcy zniszczyli wszystkie budynki ludności żydowskiej, m.in. synagogę i kirkut. Jednak do dzisiejszego dnia można podziwiać ponad stuletnie kamieniczki przy ulicach wylotowych z miasta. Witkowo zostało wyzwolone 21 stycznia 1945 r. Obecnie gospodarka gminy jest ściśle związana z działalnością 33 Bazy Lotnictwa Transportowego w Powidzu. Lotnisko w Powidzu należy do największego tego typu obiektów w Europie.

Opracowanie trasy: **Adrzej Krochmal**
Opracowanie graficzne: **Wojciech Drozda**

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (2/P/20)

PK 1	<i>Pomnik Lotnictwa Bombowego przed Klubem 3. Skrzydła Lotnictwa Transportowego w Powidzu ustawiony 23.VIII.1988 r. na „Skwerze Lotników”. Odrzutowy samolot bombowo-rozpoznawczy Ił-28 konstrukcji radzieckiej eksploatowany w Polsce w latach 1952-77 w ilości 98 sztuk.</i>
	Jaki numer taktyczny widnieje na kadłubie samolotu?
PK 2	<i>Samolot PZL TS-8 Bies ustawiony na terenie SP 3 im. Lotnictwa Polskiego. Polski samolot szkolno-treningowy używany w lotnictwie polskim od 1957 r. do lat 70. XX wieku. Prototyp został oblatany 23. VII. 1955 r. W 1957 r. na prototypie pobito trzy międzynarodowe rekordy w tej klasie samolotów. Drugi prototyp został wystawiony na paryskim Salonie Lotniczym w 1957 r. Wyprodukowano 250 sztuk tych samolotów.</i>
	Jaki numer widnieje na kadłubie samolotu?
PK 3	<i>Mural na ścianie SP 3 namalowany w 2018 r.</i>
	Ile obiektów latających przedstawiono na muralu?
PK 4	<i>Zespół młyna zbudowany w latach 1903-1906.</i>
	Do której godziny był czynny młyn w sobotę (patrz tabliczka)?
PK 5	<i>Budynek stacji Gnieźnieńskiej Kolei Wąskotorowej wybudowany w 1893 r. W ostatnim okresie funkcjonowania linia kolejowa była atrakcją turystyczną. Ostatni pociąg wyjechał stąd w 2015 r. Od 2019 roku trwają prace nad przywróceniem ruchu turystycznego.</i>
	Ile oryginalnych napisów z nazwą stacji znajduje się na dawnym budynku stacyjnym?
PK 6	<i>Budynek dawnej zabudowy miasta.</i>
	Ile balkonów znajduje się na budynku?
PK 7	<i>Budynek dawnej zabudowy miasta (ul. Park Kościuszki 11).</i>
	Ile kamiennych kul znajduje się na zwieńczeniu ściany frontowej?
PK 8	<i>Budynek dawnego Sądu Grodzkiego wzniesiony w 1899 r. Od 1950 r. znajduje się tu Zakład Poprawczy.</i>
	Jaki rok widnieje po lewej stronie od wejścia?
PK 9	<i>Pamiętkowy kamień poświęcony Stanisławowi Gaworzewskiemu, honorowemu burmistrzowi i zasłużonemu działaczowi społecznemu Witkowi, odsłonięty w 2013 r.</i>
	Ilu fundatorów przyczyniło się do upamiętnienia działacza?
PK 10	<i>Budynek dawnej zabudowy miasta (ul. Park Kościuszki 2).</i>
	Ile głów patrzy na skwer?
PK 11	<i>Tablica na budynku, w którym mieszkał Ignacy K. Knast, przywódca działań powstańczych w latach 1918-19 w Witkowie.</i>
	Ile guzików płaszcza widocznych jest na załączonym zdjęciu?
PK 12	<i>Pomnik Powstańców Wielkopolskich wybudowany w 1968 r. z okazji 600-lecia Witkowi, poświęcony pamięci walczących i poległych w obronie ojczyzny. Odnowiony w 1993 r.</i>
	Czyją twarz przedstawiono na pomniku?
PK 13	<i>Tablica informacyjna w Parku Kościuszki, miejsce w którym do początków lat siedemdziesiątych XX w. stał kościół ewangelicki zbudowany w 1790 r. W drugiej poł. XVIII w. w Witkowie osiedliła się grupa ludności niemieckiej wyznania ewangelicko-augsburskiego. W 1790 r. utworzono parafię ewangelicką z prawem budowy zboru na podarowanej ziemi. Zbór był budowlą drewnianą do 1827 r. W latach 1829-32 wzniesiono świątynię murowaną ze wsparciem finansowym pruskiego króla Fryderyka Wilhelma III. Na początku XX w. dobudowano wieżę i absydę. Po I wojnie światowej liczba ewangelików uległa zmniejszeniu. Wzrost nastąpił w okresie II wojny światowej po sprowadzeniu kolonistów niemieckich z krajów nadbałtyckich. Po wojnie świątynię zamieniono w magazyn zbożowy, a następnie nieudaną próbę utworzenia Domu Ludowego. Jednak wysokie koszty remontu skłoniły władze do rozbiórki kościoła w 1973 r.</i>
	Ile okrągłych skwerów znajduje się w tym miejscu?
PK 14	<i>Tablica na budynku OSP powołanej w 1886 r., poświęcona poległym i pomordowanym strażakom z Witkowi.</i>
	W którym roku została ufundowana tablica?

Turystyczno-Rekreacyjna Impreza na Orientację (2/P/20)

PK 15	<i>Budynek dawnej zabudowy miasta (ul. Kosynierów 10) z murem pruskim u szczytu.</i>
	Jaki rok widnieje na ścianie frontowej?
PK 16	<i>Willa Starosty z 1912 r. Pierwotnie mieszkanie służbowe starosty, a później internat szkolny.</i>
	Ile okien jest na tarasie nad wejściem frontowym?
PK 17	<i>Budynek dawnej zabudowy miasta.</i>
	Jaki rok widnieje na wschodniej ścianie?
PK 18	<i>Budynek zespołu Starostwa Powiatowego z 1895 r. wraz z parkiem z przełomu XIX i XX w. po istniejącym w latach 1887-1927 powiecie Witkowskim.</i>
	Ile okrągłych szyb jest w drzwiach frontowych?
PK 19	<i>Kamienica (Stary Rynek 4) z 1904 r.</i>
	Ile kamiennych zwieńczeń (rzeźb) znajduje się w otoczeniu roku?
PK 20	<i>Kościół parafialny pw. Św. Mikołaja zbudowany w 1840 r. w stylu klasycystycznym. Pierwsza świątynia powstała w pierwszej poł. XIV w. pw. Św. Małgorzaty. Pod koniec XV w. najprawdopodobniej spłonęła. Następna została wybudowana już pw. Św. Mikołaja Biskupa. Drewniany kościół spłonął w wielkim pożarze miasta w 1817 r. Ocalały zabytkowe naczynia: kielichy późnogotycki z 1561 r. i barokowy z XVII w. oraz późnobarokowa monstrancja z 1718 r. Od 1921 r. wznoszono murowany kościół, aż do 1838 r. W 1905 r. został rozbudowany o dwie boczne kaplice. Otoczony zabytkowym ogrodzeniem z XIX i XX w. z cmentarzem przykościelnym.</i>
	Ile krzyży znajduje się na zwieńczeniach dachu kościoła?
PK 21	<i>Dawny Bank Ludowy z 1913 r., a obecnie Bank Spółdzielczy. W budynku 29.12.1918 r. został podpisany akt kapitulacji kompanii niemieckiej podczas Powstania Wielkopolskiego.</i>
	Jaki rok widnieje na północnej ścianie budynku?
PK 22	<i>Tablica na budynku, w którym wychował się Stanisław M. Połczyński, dowódca oddziału Powstania Wielkopolskiego, uczestnik wojny polsko-bolszewickiej i kampanii wrześniowej 1939 r.</i>
	W jakiej miejscowości stracił życie?
PK 23	<i>Kamienica z XIX w. (ul. Poznańska 11).</i>
	Ile głów patrzy na ulicę?
PK 24	<i>Kamienica z XIX w. (ul. Poznańska 24).</i>
	Ile owadów znajduje się na tarczy herbowej nad oknem?
PK 25	<i>Budynek spichlerza (ul. Tylna), naprzeciw którego mieszkał rabin i prowadził szkołę żydowską. Dawniej przy skrzyżowaniu ul. Tylnej i Krótkiej znajdowała się synagoga zniszczona przez okupanta w czasie II wojny światowej.</i>
	Ile drewnianych okiennic znajduje się na pierwszym piętrze?
PK 26	<i>Budynek dawnej zabudowy miasta (ul. Poznańska 37).</i>
	Jaki rok widnieje na ścianie frontowej?
PK 27	<i>Budynek dawnej zabudowy miasta (ul. Poznańska 38).</i>
	Ile twarzy umieszczono pod attyką od strony ulicy?
PK 28	<i>Dawny szpital (ul. Poznańska 47). Obecnie SP nr 1 im. A. Borysa, organizatora i uczestnika akcji zamachu na Kutscherę w Warszawie (1.02.1944 r.), dowódca batalionu „Parasol” w czasie Powstania Warszawskiego 1944 r. Jego grób znajduje się na pobliskim cmentarzu parafialnym.</i>
	Ile zegarów znajduje się na narożnej wieży budynku?

Odpowiedzi należy przestać na e-mail: poczta@trino.pttk.pl lub za pomocą formularza.

Zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych, tzw. RODO), przesyłający wyraża zgodę na publikację na liście osób, które przebyły trasę TRInO na stronie internetowej <http://trino.pttk.pl/>.